

Mat för ett inkluderande samhälle - tillsammans i handling

English project title: An inclusive Society through Food – Together in Action

Projektets inriktning

Fokusområde: Ett inkluderande samhälle för alla

Projekttyp: Genomförandeprojekt

Projektsammanfattning

Ohälsosamma matvanor är en av de främsta orsakerna till sjukdomsbördan i Sverige. Förekomsten av ohälsa relaterad till matvanor är betydligt högre bland personer i ekonomisk utsatthet, samtidigt som dessa grupper ofta är svåra att nå genom offentliga folkhälsoinsatser. Detta projekt bygger vidare på förberedelseprojektet Mat för ett inkluderande samhälle, där det framkom att personer i ekonomisk utsatthet har en vilja att äta hälsosamt, men möter hinder såsom transportutmaningar, stress, stigma och begränsad tillit till offentlig sektor. Tillsammans med Region Stockholm, Dietisternas Riksförbund, Frisk Mat, Matmissionen, Sveriges Stadsmissioner, Socialstyrelsen, Södertälje kommun, Stockholms Stad, Lunds universitet, Livsmedelsakademin och Riksförbundet Obesitas Sverige planerar vi att genomföra projektet Mat för ett inkluderande samhälle – tillsammans i handling. Projektet syftar till att utveckla, testa och utvärdera innovativa arbetssätt där offentlig sektor i samverkan med civilsamhället främjar hälsosamma matvanor, stärker social inkludering och förebygger ohälsa kopplad till matvanor. Syftet är att integrera hälsostöd i människors vardag och i miljöer där målgruppen redan finns och känner tillit. Projektet omfattar tre samverkande insatsområden: Matkompassen, Matverkstäder, samt en ny samverkansmodell mellan offentlig sektor och civilsamhälle. Förväntade resultat är ökat deltagande, förbättrade möjligheter till hälsosamma matvanor, stärkt inkludering och ökad kunskap om effektiva och skalbara arbetssätt.

Systemsyn och omvärldsanalys

Projektet bidrar till SustainGovs mission om en hållbar offentlig sektor genom att fokusera på en målgrupp som idag inte nås av den offentliga sektorn i tillräcklig utsträckning samt adressera matvanornas roll för folkhälsan, ett område där det idag saknas tydliga offentliga stödstrukturer riktade till vuxna individer, till skillnad från barn där exempelvis skolan spelar en roll. Projektet adresserar i första hand SustainGovs fokusområde "Ett inkluderande samhälle för alla", genom att utveckla nya arbetssätt för att nå grupper som idag riskerar att hamna utanför både förebyggande hälsoinsatser och samhällsgemenskap. Målgruppen består av personer i socioekonomisk utsatthet, många med låg tillit till offentlig sektor, hög sjukdomsbörda och begränsad tillgång till preventiva insatser. Genom att utveckla stöd som utgår från människors faktiska livssituation bidrar projektet till en mer jämlik och

inkluderande offentlig sektor. Projektet bidrar samtidigt tydligt till fokusområdet "Framtidens samhällskontrakt – förnyad relation mellan invånare och offentlig sektor" genom att testa former för jämbördig samhandling där invånare inte betraktas som passiva mottagare av stöd, utan som aktiva medskapare av lösningar. Projektet bygger på samskapande med målgruppen från utveckling till genomförande av "brobyggande" insatser och uppföljning. Projektet bidrar även till "Systemövergripande samhandling vid komplexa vårdbehov", då målgruppen ofta lever med samtidiga utmaningar kopplade till psykisk och fysisk hälsa, övervikt eller obesitas, kronisk sjukdom, arbetslöshet och ekonomisk utsatthet. Dessa behov kan inte mötas av enskilda aktörer var för sig, utan kräver gemensamma lösningar mellan region, kommun och civilsamhälle.

Projektets parter

Roll	Organisation
Koordinator	Akademiskt specialistcentrum, Region Stockholm
Projektledare	Dietisternas riksförbund
Projektpart	Matmissionen
Projektpart	Lunds universitet
Projektpart	FriskMat
Projektpart	Södertälje Kommun
Projektpart	Södermalms Stadsdelsförvaltning, Stockholms Stad.
Projektpart	Socialstyrelsen
Projektpart	Riksförbundet Obesitas Sverige
Total projektbudget och sökt stödbelopp (kr): 5 244 189 kr och 3 998 094 kr	

Kontaktuppgifter

Koordinator: Liisa Tolvanen, liisa.tolvanen@regionstockholm.se

Projektledare: Julia Sandberg, julia.sandberg@drf.nu

Tid för genomförande: 2026-10-01 till 2028-10-01